

Den næste sag på dagsordenen var:
Første behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse.
 (Lovforslag nr. 15. Fremsat 9/10 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
Første behandling af forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser for Færøerne om pristalsregulerede sociale ydelser.
 (Lovforslag nr. 11. Fremsat 8/10 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Johan Nielsen (S):

Dette lovforslag drejer sig faktisk kun om en bagatel. Det er 4 af de færøske sociale love, nemlig lov for Færøerne om folkepension, lov for Færøerne om invalidepension m. v. og lov for Færøerne om offentlig sygeforsikring samt lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere, som vi gerne ville have bragt à jour. Vi vil have ydelserne reguleret på en anden måde.

Når jeg understreger, at der er kommet en henvendelse fra det færøske lagting og landsstyre om at få lovene behandlet herude, så tror jeg, jeg har sagt alt.

Så vidt jeg kan skønne, er det ikke nødvendigt med en udvalgsbehandling.

Kruuse (V):

Som allerede sagt af den tidligere ordfører drejer lovforslaget sig om en ajourføring af 4 sociale love for Færøerne, lov for Færøerne om folkepension, lov for Færøerne om invalidepension m. v., lov for Færøerne om den offentlige sygeforsikring samt lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m. v., i pagt med hvad der er gældende for

den øvrige del af riget. Det færøske lagting har besluttet at vedtage at anbefale lovforslaget. Jeg skal på venstres vegne gøre det samme.

Gunner Baunsgaard (RV):

Lovforslaget, vi behandler her, er jo af teknisk karakter. Færøerne er en del af riget, og de bestemmelser, der er vedtaget her og anbefales af det færøske lagting til fremsættelse som lovforslag, vil vi gerne fra det radikale venstre anbefale til vedtagelse. Vi har ikke noget ønske om udvalgsbehandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til anden behandling uden udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
Første behandling af forslag til lov om ændring af retsplejeloven, udpantningsloven og lov om inddrivelse af underholdsbidrag. (Udlæg og udpankning m. v.).
 (Lovforslag nr. 18. Fremsat 9/10 75).

Formanden: Sammen med denne sag behandles den sidste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m. v.

(Lovforslag nr. 19. Fremsat 9/10 75).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Ejler Koch (S):

De forslag, vi her skal behandle, om ændring af retsplejeloven og loven om inddrivelse af skatter og afgifter, var allerede til første behandling her i tinget i 1973. Jeg kan, som mit partis ordfører gjorde ved den lejlighed, takke ministeren for, at forslagene nu er kommet frem, da de efter vores opfat-

[Ejler Koch.]

telse indeholder en lang række forbedringer, som vi gerne vil medvirke til at gennemføre.

Selv om vi således har haft en førstebehandling, skal jeg alligevel komme med nogle enkelte bemærkninger her, dels fordi førstebehandlingen ligger så langt tilbage, dels fordi der er ændret på et par punkter i forhold til det forslag, der var til førstebehandling sidste gang.

Problemstillingen i forbindelse med udlæg og udpantning har jo hele tiden været at finde en rimelig balance mellem hensynet til kreditor og hensynet til debitor. Det, der er tale om i lovforslaget, er, at man udvider den beskyttelse, debitor har, og jeg synes stort set, det er lykkedes ministeren at finde en rimelig balance mellem disse to modstående hensyn.

Der er dog enkelte punkter, som jeg godt vil nævne.

Det ene er et sted, hvor der er ændret i forhold til det tidligere forslag. Man havde foreslået en såkaldt fredningsbestemmelse, der betød, at man ikke fra den samme kreditors side kunne rejse fogedsager uafbrudt. Der var en frist på 1 år. Denne frist er nu nedsat til 6 måneder. Jeg håber, vi i udvalget kan få lejlighed til at drøfte, hvorvidt denne nedsættelse er helt rimelig.

Et andet spørgsmål, som man også kunne fristes til at rejse, er spørgsmålet om, hvorvidt man kunne foretage nogle foranstaltninger over for de kreditorer, som er meget letsindige i deres kreditgivning og i virkeligheden kommer med en kreditgivning i tilid til, at det offentliges retshåndhævelsessystem vil stå på pinde.

Et tøjmagasin har i de seneste dage annonceret i de københavnske busser med, at blot man ringer, så får man et kontokort tilsendt den næste dag. Det kan selskabet roligt gøre, fordi det ved, at hvis man herved frister nogle folk og bringer dem i vanskeligheder, så kan man bare gå i fogedretten og få det offentliges hjælp til at få pengene ind. Det er et spørgsmål, om vi ikke kunne lave nogen form for begrænsning over for den form for kreditgivning, der leder folk i fritelse.

I denne forbindelse vil jeg også godt spørge ministeren, hvor langt man er fremme i overvejelserne om det lovforslag om gældssanering, som en gruppe ved Ribe

universitetscenter har udarbejdet. Vi fik det jo forelagt ved et møde her i folketinget for nogen tid siden, og da var det min fornemmelse, at der stort set hos alle de partier, der var repræsenteret, var en vældig sympati for det forslag. Jeg tror, det ville være ønskeligt, hvis vi på en eller anden måde kunne få dette frem.

Også reglerne om trangsbeneficiet — altså den del af værdierne, der ikke kan gøres udlæg i — er blevet forbedret. Grænsen er blevet sat til 3.000 kr. Jeg vil godt have lejlighed til at drøfte, om vi måske skal fastsætte en noget højere beløbsgrænse.

Det spørgsmål har efter min mening sammenhæng med det spørgsmål, der også blev diskuteret ved behandlingen sidste gang, nemlig spørgsmålet om løntilbageholdelse. I bemærkningerne til forslaget argumenterer ministeren jo mod løntilbageholdelse, og jeg er enig langt hen ad vejen i de argumenter og de betænkeligheder, ministeren lægger på bordet. På den anden side skal man heller ikke være blind for, at det, der er alternativet, er altså et udlæg i nogle løsørengstande, som så sælges på en tvangsauktion stort set uden at indbringe ret mange penge, og så skal manden måske igen bagefter ud at genanskaffe nogle af de ting, der er blevet gjort udlæg i. Det er i virkeligheden et spørgsmål, om man ikke kunne finde frem til en eller anden løntilbageholdelsesordning — lagt i meget, meget stramme rammer, så man er vis på, at det ikke går for vidt — som måske trods alt er lempeligere for debitor, hvis man finder frem til en smidig ordning her, end det ret umenneskelige udlægssystem, vi har.

I denne forbindelse vil jeg godt spørge ministeren, som der er nogen mulighed for, at vi kan finde frem til en anden salgsform for de udlagte ting end tvangsauktionen. Der er vel stort set ikke nogen slettere måde at sælge ting på, det være sig løsørengstande eller fast ejendom, end tvangsauktionen. Jeg ved ikke, om det er muligt at nå frem til, at man kunne give en eller anden tidsfrist og derved måske nå frem til, at huset, som der er gjort udlæg i, kunne sælges i fri handel fremfor på en tvangsauktion. Jeg vil gerne høre, om dette skulle være muligt.

Det sidste spørgsmål, jeg skal nævne, er spørgsmålet om politifremstillingerne. Vi ser

[Ejler Koch.]

med glæde på den begrænsning, der er foreslået af adgangen til politifremstillinger. Jeg skal ikke lægge skjul på, at hvis man var gået endnu videre i retning af at begrænse politifremstillingerne, så ville det også have kunnet få vor støtte.

Vedrørende det andet lovforslag, om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter, skal jeg kun bemærke, at ministeren har lagt op til en drøftelse af spørgsmålet om det offentliges fortrinsret. Vi er enige i, at det nok er rigtigt at bevare den, men vil selvfølgelig gå ind i den drøftelse, herunder også drøftelsen af, om det er rigtigt, at den fredningsperiode, der var tale om i det andet lovforslag, ikke gælder for det offentlige.

Jeg skal blot beklage, at lovene tilsyneladende først kan træde i kraft den 1. januar 1977. Her er tale om klare forbedringer for borgerens retsstilling, og jeg synes, det var ønskeligt, om vi også kunne skynde os med at gennemføre reformerne, når vi gennemfører klare forbedringer. Det er ofte sådan, at når vi lægger øgede byrder på, så kan vi gøre det fra den ene dag til den anden, men når vi skal forbedre, ja, så kræver det årevis at få det gjort. Jeg er klar over, at der er et uddannelsesproblem, men hvis vi nu kunne love, at vi fra folketingets side skyndte os, så var der måske en mulighed for, at vi kunne få denne reform i gang. Det må jo give anledning til eftertanke, at sagen startede med, at et udvalg begyndte at overveje sagen i 1952. Man kan vel ikke sige, at det er unødigt hastværk, hvis vi så gennemfører reformen i 1976.

Nathalie Lind (V):

I marts 1973 havde vi førstebehandling af dette lovforslag. Der er sket meget siden da, der har også været forskellige justitsministre siden da, og noget af det, der foreligger i dag, svarer ikke til det oprindelige forslag. På de punkter, hvor man har imødekommet de synspunkter, jeg dengang som venstres ordfører gav udtryk for, da takker jeg, da giver jeg vores tilslutning. En anden side af sagen er, at jeg er ikke sikker på, at jeg på alle punkter har fået en sådan opfyldelse af mine ønsker, at jeg ubetinget kan give tilslutning til ministerens forslag.

Det er store og vigtige problemer, vi skal behandle her, men jeg tror, de i udpræget

grad egner sig til udvalgsbehandling. Jeg forstår ministerens bemærkninger sådan, også i fremsættelsestalen — jeg håber, jeg må forstå den sådan — at her er ikke tale om et alt eller intet, her er tale om en villighed til, at vi kan forhandle os frem til en rimelig løsning. Jeg skal derfor ikke sige mere ved denne lejlighed. Der er mange punkter, hvor vi nok vil være ret kritiske, og vi vil håbe, at vi får ministeren endnu et stykke længere med.

Vi er enige i, at man skal forenkle og billigere fremgangsmåden ved inddrivelse af pengekravene og principielt også i ønsket om en mere human retsforfølgning, men problemet er næppe så enkelt, som hr. Ejler Koch fremstiller det, når man siger, at man også skulle se lidt på de risikovillige kreditorer. Så er det nok, vi begynder at overveje lidt. Det er næppe så nemt, som hr. Ejler Koch siger, at når man giver kredit, så kan man blot gå i fogedretten og få sine penge. Det er jo en gammel sandhed, at man ikke kan plukke hår af en skaldet; den gælder stadig væk. Forholdet er det, at også kreditor jo tit ved at give kredit kan udsætte sig for en risiko og også kan hjælpe skyldneren i en sådan situation. Derfor skal vi have en afbalancering af hensynene til disse to persongrupper.

Med hensyn til muligheden for en ligestilling — det er det andet lovforslag — mellem offentlige og private krav, så ser jeg, ministeren er villig til, at vi kan drøfte dette. Jeg kender betænelighederne fra finansministeriets side, men som sagt, det vender vi tilbage til under udvalgsbehandlingen.

Tange (FP):

Fremskridtspartiet var ikke medlem af dette høje ting, da disse to lovforslag blev behandlet første gang i 1973, men jeg kan glæde ministeren med, at fremskridtspartiet fuldt ud kan tiltræde, at reglerne vedrørende udlæg og udpantning forenkles og billigøres, og vi kan stort set acceptere lovforslagets udformning.

Vi kan acceptere den udvidelse, der finder sted af det område, hvor der kan foretages udlæg uden dom, men vi tror ikke, lovforslaget går vidt nok. Vi mener f. eks. også, at visse forsikringspræmier bør ind under denne ordning. Der er tale om skriftlige aftaler, der er som regel ikke tvivl om, at be-

[Tange.]

løbet skyldes, og beløbets størrelse er der heller ikke tvivl om. Ved at tage dem med, således at der kan foretages udlæg uden dom, så vil man mange gange måske kunne undgå de kedelige tilfælde, hvor en forsikringstager på grund af sløseri og sjuskeri ikke har fået betalt sin præmie, og så når ulykken sker, viser det sig, at forsikringen ikke er i kraft. Der kan måske også være andre tilfælde, der kan komme ind under ordningen. Det vil vi meget gerne være med til at se på under udvalgsbehandlingen.

§ 492 vedrørende møde under udlægsforretninger mener vi både er for vid og for snæver. Vi mener ikke, at det burde være sådan, at en udlægsforretning over 5.000 kr. afvises af fogedretten, hvis der ikke møder nogen for fordringshaveren. Når der, som det næsten altid er tilfældet, er tale om klare sager, hvor debitor giver møde, så kan vi ikke se, der er nogen som helst grund til, at sagen bliver udsat, for at den kan foretages på ny. Hvis der kan foretages udlæg, så er der ingen grund til, at det ikke bliver foretaget, hvad enten fordringen er over eller under 5.000 kr. I øvrigt mener vi, det skal være en frivillig sag, om kreditor vil give møde under udlægsforretningen.

På den anden side mener vi også, at beløbet på de 5.000 kr., der er sat som en grænse for, hvornår der skal gives honorarer til dem, der møder for kreditor, er for højt. Vi mener, at kreditor har en berettiget interesse i, hvis han ønsker det, at hans advokat giver møde ved fordringer over 1.000 kr., således at man kan få mødesalær, hvis man ønsker det. Vi mener, der kan være tale om, at fogden kommer i en dårlig stilling, hvis det er ham, der skal udspørge debitor og måske på den måde går alt for hårdt på debitor; så vil denne måske synes, at fogden ikke er uvildig. Det er bedre, at der møder en advokat, der er i stand til at udspørge debitor om, hvad han ejer, mens fogden leder mødet.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at jeg har været udsat for 3 sager — under de nuværende forhold behøver man ikke give møde i sager under 200 kr. — hvor jeg fik sagerne tilbage fra fogedretten med bemærkning om, at der ikke var noget at gøre udlæg i; det viste sig, at alle 3 ejede fast ejendom, således at sagerne måtte fremsendes igen. Hvis der ikke

bliver givet møde fra kreditor, vil man meget nemt kunne blive udsat for, at det bliver stempelsager, ekspeditionssager, som fogden ikke gør noget særligt ud af, og så er man lige langt, så skal man bare begynde forfra og debitor ulejligen en gang til.

Med hensyn til fredningstiden på et halvt år er der i vor gruppe delte meninger. Nogle synes, det er rimeligt, mens andre synes, at det ikke er rimeligt, at man har denne fredningstid. Vi må jo se på under udvalgsbehandlingen, om vi kan få en enig gruppe; ellers er det muligt, at gruppen deles på dette punkt.

Med hensyn til værdigrænsen, transgbeneficiet på 3.000 kr., da kan vi fuldt ud acceptere den forhøjelse, der her finder sted. Hvor der tidligere var tale om et tarveligt indbo, ændrer man det nu til et beskedent indbo.

Vi mener også, det er rimeligt, at fogden kan fastsætte afdragsordninger. Det er også nødvendigt, når der foretages udlæg, uden at kreditor er repræsenteret ved en advokat, der kan indgå aftalen. Så er det naturligt, at fogden indgår disse aftaler.

Med hensyn til politifremstillinger mener vi også det er rimeligt, at der finder en begrænsning sted. Men vi mener i øvrigt, at hvis en kreditor ønsker debitor fremstillet i fogedretten, så kan det ikke være rimeligt, at det er samfundet, der betaler. Det må i første række være kreditor, der udlægger beløbet og betaler beløbet til fogedretten for at få debitor fremstillet.

Det offentliges fortrinsret med hensyn til afgifter og skatter kan vi ikke acceptere. Vi mener, det må være rimeligt, at staten og de private borgere her i landet står på lige fod, når der er tale om retsforfølgning, og vi mener også, det må være rimeligt, at de private lige så vel som skattevæsenet får en vis ret til at gøre udlæg i ikke fortjent løn. Det kan ikke være rimeligt, at det kun er staten, der får denne ret.

Der tales så meget om debitorernes beskyttelse, men man skal jo ikke være blind for, at der her i landet findes en hel del debitorer, der simpelt hen lever af kreditter og af at snyde kreditorerne. Det er jo sådan, at kreditor, der får et tab, kan bare afskrive det, mens debitor, fra hvem pengene ikke kan inddrives, har den meget store fordel, at det beløb, han ikke kommer til at betale, er

[Tange.]

skattefrit. Her burde man måske over skatteloven tage stilling til, om der ikke i hvert fald skulle betales skat af de penge, man snyder kreditorerne for.

Jeg er ikke enig med hr. Ejler Koch i, at tvangsauktion er en uhensigtsmæssig måde at realisere aktiver på. Det er for mig at se næsten den eneste mulige. Det kan man også se deraf, at der f. eks. her i København og i andre større byer ustandselig afholdes auktioner, nogle er frivillige, og nogle er tvangsauktioner. Vi ser, hvordan dødsboer som regel realiserer deres aktiver igennem auktioner, og det er i hvert fald min erfaring, at man på sådanne auktioner undertiden kan få priser, der ligger langt over de priser, man skal give for de samme nye ting i forretningerne. Jeg tror ikke, det er det helt store problem.

Endelig et lille hjertesuk. Jeg vil tillade mig at citere fra den betænkning, der er afgivet af den kommission, som havde professor Gomard til formand. På side 26 fornedet står der:

„Adgang til udpantning har som allerede nævnt hjemmel dels i loven af 29. marts 1873, dels i en række senere love. Udvalget har overvejet det hensigtsmæssige i at samle disse forskellige bestemmelser enten i retsplejeloven eller i en særlig lov, men er kommet til det resultat, at arbejdet med at gennemgå lovgivningen for at finde alle disse tilfælde og derefter vurdere, om hver enkelt regel skal opretholdes, hvilket nødvendigvis måtte kræve bistand fra sagkyndige på de respektive sagsområder, ikke står i rimeligt forhold til den praktiske fordel ved at få reglerne samlet på ét sted.“

Her synes jeg, vi har en meget klar og tydelig udtalelse fra en kommission, der har bestået af aldeles dygtige fagfolk, om, at der er noget galt med lovgivningen i dette land, når sådan en kommissions medlemmer ikke kan finde ud af gældende udpantningsregler. For mig at se må det føre til, at vi ser på disse regler i udvalget. Jeg synes, det er bydende nødvendigt, at vi på ét sted i retsplejeloven får samlet de tilfælde, hvor der foretages udpantning. Når man tænker på, at professorer og retsmyndige, der sidder som justitsministeriets sagkyndige i dette udvalg, ikke kan finde ud af det, hvordan vil man så kunne forlange, at en lille advokat

ude i den mørke provins skal kunne finde ud af reglerne eller den lille dommerfuldmægtig, der sidder ved et embede? Det kan ikke være rigtigt. Vi må gøre os den ulemilighed at få lovene saneret, sådan at vi har mulighed for at bruge dem i praksis, og sådan at også borgerne kan finde ud af rettigheder og forpligtelser.

Gudme (RV):

Jeg er en af de ordførere her i dag, der har haft lejlighed til at drøfte det forslag, vi nu behandler, tidligere, nemlig den 15. marts 1973, men det skal retfærdigvis siges, at det var ikke ganske det samme forslag. Hvis det var det samme forslag, så ville jeg føle mig fristet til, ja, direkte forpligtet til, at gentage den skarpe kritik, som jeg dengang kom med, hvor jeg var på linje med fru Nathalie Lind. Men jeg må erkende, at der, som fru Nathalie Lind sagde, er sket et og andet siden. Der har været andre justitsministre, vi har en anden justitsminister nu, og det er også et andet forslag end det, vi behandlede i marts 1973.

Derfor kan jeg i dag indskrænke mig til at henvise til de anerkendende ord, jeg allerede dengang havde om forslaget; de positive ting, som var i forslaget fra 1972-73, genfinder vi stadig. Det er i alt væsentligt de ting, som udvalgsbetænkningen fra 1971 indeholder.

Når man sammenlignede udvalgsbetænkningen fra 1971 med det lovforslag, vi behandlede i marts 1973, fandt man, at der var forskellige påhit, forskellige opfindsomme ting, som var blevet tilføjet udvalgsbetænkningen og kommet ind i lovforslaget, og som vel var kommet ind på den daværende justitsministers initiativ. Det var de ting, som der dengang var anledning til at være kritisk over for. Nogle af dem er der stadig væk. Det må jeg beklage. Nogle af dem kan vi nok acceptere, andre må vi diskutere. Men først og fremmest skal den nuværende justitsminister i hvert fald roses for, at visse af disse påhit fra 1972-73 ikke mere findes i forslaget.

Hr. Ejler Koch sagde før, at han mente, at vi med hensyn til det, som dengang var problemstillingen, og som stadig er problemstillingen, nemlig i dette lovforslag at få en fornuftig balance mellem på den ene side det humane hensyn over for debitor og på den anden side hensynet til en effektiv rets-

[Gudme.]

forfølgning for kreditor, nu var kommet til balancepunktet. Hr. Ejler Koch er så overbevist. Jeg er måske lidt mere tvivlende, men det skal i hvert fald uforbeholdt siges, at vi er kommet nærmere balancepunktet, end vi var med det forrige forslag.

I øvrigt er det rigtigt, som fru Nathalie Lind sagde, at det er jo en myriade af enkeltheder, som vi her skal beskæftige os med. Dem egner en førstebehandling i folketinget sig ikke til; derfor skal det for mit vedkommende kun blive nogle ganske korte tilbagemeldinger, nogle reaktioner med hensyn til nogle af de kritikpunkter, som vi beskæftigede os så indgående med, da vi havde førstebehandlingen i marts 1973.

For det første med hensyn til den såkaldte fredningstid, som dengang skulle være på et år og dengang skulle være i forhold til alle kreditorer. I dag er den foreslået at skulle være på 6 måneder og kun i forhold til den samme kreditor. Jeg mener, at man hermed har foretaget en fornuftig frontforkortning, og i den form, hvori forslaget om fredningstid nu foreligger, mener jeg at vi må kunne tiltræde det.

Med hensyn til spørgsmålet om kreditors møde i fogedretten var det jo oprindeligt tanken, at man fuldstændig ville afskære kreditors advokat fra at møde, i hvert fald fra at få penge for at møde, idet man helt fjernede den beløbsgrænse, som findes i den nuværende retsplejelov. Nu er man gået over til en grænse på 5.000 kr., således at fordringer på under 5.000 kr. ikke giver nogen ret til at få penge for at møde, mens fordringer over 5.000 kr. altså giver en sådan ret, hvis der ikke er tale om udlæg i fast ejendom. Jeg mener, det er rigtigt med en sådan pengegrænse — her er man jo også helt på linje med det, som var indeholdt i udvalgsbetænkningen fra 1971 — men jeg synes nok, at den pristalsregulering, som der er tale om med 5.000 kr., har foruddiskontret en inflation, som vi jo netop for øjeblikket gør os nogle ivrige bestræbelser for at bremse. Derfor tror jeg nok, at der kan blive anledning til at drøfte, om 5.000 kr. ikke er at komme lidt for højt op i lidt for god tid. Jeg tror, vi skal drøfte, om beløbsstørrelser på 2.000 kr. eller 3.000 kr. som grænse ikke var rimeligere.

Med hensyn til politifremstillinger er jeg

klar over, at man fra justitsministeriets side lægger overordentlig meget vægt på at kunne få de nye regler gennemført, sådan som de er udformet i forslaget nu, bl. a. af den særdeles gode grund, at man herved er i stand til at koncentrere politiets arbejdsindsats om andre opgaver end denne. Vi hørte for nylig, at man i Ålborg anvender et par mand konstant til at hente debitorer og slæbe dem i fogedretten. Derfor mener jeg også nu at kunne sige, at selv om vi må erkende, at vi ved at gøre politifremstillingen til noget helt undtagelsesvist i væsentlig grad svækker effektiviteten i retsforfølgningen, så bør vi nok alligevel acceptere dette. Jeg synes, det er vigtigt at præcisere, således som det også er blevet præciseret i de nu foreliggende forslag, at man jo altid har muligheden for i stedet for en politifremstilling at foretage en udgående fogedforretning til debtors bopæl. Den udgående fogedforretning er vel i virkeligheden det bedste middel til med det samme at blive klar over, om der er mulighed for at gennemføre et udlæg hos debitor. Derfor tror jeg, det er en god regel at sige: dér, hvor det er kreditor meget magtpåliggende at komme igennem over for denne debitor, dér må man hellere tage den udgående fogedforretning i stedet for at gennemføre en politifremstilling, som altså bl. a. er en belastning af en helt tredje part, nemlig politiet, som i øvrigt ikke har noget at gøre i konflikten imellem kreditor og debitor, og som heller ikke er nogen fogedret.

Jeg kan med hensyn til enkelte andre momenter, som vi i sin tid diskuterede, sige, at trangssbeneficiets udformning med en grænse på 3.000 kr. vil vi kunne tiltræde.

Med hensyn til de regler om afdragsordning, som fandtes også i det tidligere forslag, ja, dér kan jeg kun sige: det gælder i særdeleshed, når kreditor ikke møder i fogedretten. I almindelighed er det i orden, at man lader fogden gennemføre en afdragsordning, og jeg mener, at de principper for en afdragsordning, som er foreskrevet i forslaget, og som står i bemærkningerne, vist i realiteten er de samme principper, som de 99 ud af 100 advokater i forvejen i dag praktiserer på deres klienters vegne, så dér kan ikke være nogen indvending.

Jeg vil godt her lige indskyde noget, som jeg også under udvalgsbehandlingen, da vi

[Gudsme.]

var inde på det i 1973, gjorde bemærkning om, nemlig at jeg synes, det er nødvendigt — det fremgår ikke umiddelbart klart af lovforslaget — at vi under behandlingen får præciseret helt utvetydigt, at kreditors advokat eller kreditor selv altid er berettiget til at møde i fogedretten uden hensyn til, om fordringen er over eller under 5.000 kr., og uden hensyn til, om det er fast ejendom eller ikke fast ejendom. Der kan i de specielle situationer være tale om en interesse i, at netop denne sag bliver fulgt op, og derfor må vi sørge for, at fogedretten i hvert fald giver underretning til kreditor om, at forretningen bliver foretaget på det og det tidspunkt. Det er blevet gjort til — og det synes jeg er at beskæmme advokaterne lidt mere, end de egentlig fortjener — at det for advokater først og fremmest var et spørgsmål om, hvorvidt man fik penge for at gå i fogedretten. Det er ikke altid et spørgsmål i denne forbindelse. Det kan være lige så afgørende, at man har mulighed for at gennemføre en sag for en klient på en så rigtig og betryggende måde som vel muligt. At man så får penge for det, det kan være mindre væsentligt, men at man får besked om, at fogedforretningen gennemføres, det er væsentligt, og det skal vi gerne have præciseret i loven, inden vi gør forslaget færdig.

Jeg vil godt vende tilbage til to tvivls-spørgsmål. Hr. Ejler Koch nævnte det ene i dag, og vi nævnte alle sammen det andet, dengang vi havde førstebehandlingen i marts 1973. Her får vi brug for at tale nærmere om tingene med justitsministeren.

Det første drejer sig om løntilbageholdelsen. Jeg er enig med hr. Ejler Koch i, at det i høj grad er et spørgsmål, om et udlæg i lønnen i virkeligheden ikke er en humanere foranstaltning end at foretage udlæg i nogle effekter, som man derefter går hen og sælger med store omkostninger og meget beskedent nettoresultat. Der er i hvert fald parikurs; i det øjeblik man foretager udlæg i løn, da er en krone en krone, der er ingen omkostninger og ikke noget tab. Derfor synes jeg, at dette spørgsmål ikke skal afgøres så hurtigt, som det er blevet i lovforslagets bemærkninger. Jeg mener, vi på ny skal drøfte det. Jeg erindrer om, at hr. Knud Thestrup i sin tid i marts 1973 stærkt gik ind for, at vi skulle overveje dette spørgsmål grundigt. Det er

muligt, justitsministeriet synes, man har overvejet det grundigt; vi andre vil gerne være med i disse overvejelser, inden vi sender dette forslag ud af huset som en færdig lov.

Det andet, jeg vil sige, er, at det er absolut utilfredsstillende, at vi ikke er kommet en tøddel videre i spørgsmålet om ligestillingen eller rettere sagt den manglende ligestilling mellem private og offentlige krav. Jeg kan ikke anerkende de betragtninger, som gøres gældende i bemærkningerne. Jeg mener, det må være sådan, at man principielt betragter den private kreditor som ligestillet med den statslige kreditor, og derfor må magtmidlerne være de samme for disse forskellige parter. Det er ikke forholdet, sådan som de to lovforslag i dag foreligger. Jeg kan forstå, at ministeren er bøjelig i så henseende, det fremgår af bemærkningerne. Jeg mener, at vi under udvalgsbehandlingen må drøfte dette nøjere. Jeg gætter på, at ministerens vanskeligheder i nogen grad består i, at han ved en forhandling med ministeriet for skatter og afgifter eller finansministeriet har mødt en kold skulder. Jeg tror, vi i retsudvalget skal hjælpe ministeren til at blive varmet op i dette møde med skatte- og afgiftsministerens kolde skulder. Jeg mener, vi skal have disse regler lavet om i forhold til det forslag, der i dag foreligger.

Hagen Hagensen (KF):

Må jeg have lov til at begynde med at sige, at dette forslag var jo til behandling for et par år siden, hvor det var hr. Knud Thestrup, der på mit partis vegne gjorde bemærkninger dertil — så indgående, at jeg ikke behøver at gøre særlig mange i dag, idet jeg i mangt og meget er enig med min partifælle, der dengang førte ordet for os. I øvrigt vil jeg sige, at de forslag, vi her har til behandling, jo i udpræget grad egner sig til gennemgang i retsudvalget, og det er da også dér, vi kommer tilbage til en række af de enkelte spørgsmål.

Jeg skal derfor nøjes med at tage nogle enkelte ting frem, selv om desværre noget af det bliver gentagelser eller berøring af de samme punkter, som nogle af de tidligere ordførere har været inde på — men sådan er det nu engang, når man kommer et stykke nede i rækken.

[Hagen Hagensen.]

Det er en balancekunst at klare disse ting på en sådan måde, at både letsindige kreditorer og letsindige skyldnere får deres mulighed for at klare tingene igennem, og det må vel egentlig siges, at den, der skylder penge bort eller skylder noget bort, oftest er den, der har været mest årsag til, at et skyldforhold er kommet i stand. Der skal være en human indstilling, men også en noget fast holdning til tingene.

Lad mig derefter om enkelte bestemmelser sige, at lønindeholdelse vil jeg gerne være med til at drøfte, men det står for mig på en måde, som om man her er ved at blande forholdene mere ind i hinanden, end ønskeligt er. Der er tale om et indgreb i noget, jeg vil kalde for privatlivets fred. Den, der er ansat et sted, skal dog have lov til at have sit privatliv og sine skyldforhold, uden at hans arbejdsgiver blandes ind deri, rent bortset fra det besvær, det vil være for erhvervslivet at skulle administrere en ordning med lønindeholdelse. Det er også et spørgsmål, om man ikke i nogen grad udsætter den ansatte for ikke længere at have et job, hvis der kommer begæringer om lønindeholdelse frem.

På den anden side forstår jeg også meget vel, at den måde, hvorpå man hidintil har realiseret genstande, der er udlagt, ikke er tilfredsstillende. Hvordan man skal forholde sig med løsøre, det må vi tale nærmere sammen om, men det gælder i hvert fald, at tvangsauktion over fast ejendom ikke er nogen god måde at realisere ejendom på. Der er da også for et stykke tid siden bl. a. af ejendomsrådgiverne blevet rejst spørgsmålet om, om man ikke skulle give en vis periode, inden for hvilken det i forbindelse med skyldneren var muligt at søge ejendommen afhændet. Jeg vil da gerne være med til at drøfte, om man ikke kunne klare noget igenem på den måde.

Der er også en anden ting, vi kommer til at drøfte nærmere, det er spørgsmålet om fogdens adgang til at fastsætte afdragsordninger. Det gælder måske særlig ved fast ejendom, hvor der jo kommer en termin bagefter, hvor betalingerne også skal klares. Der kan være grund til at se på, om man overhovedet hjælper skyldneren ved at fastsætte afdragsordninger, der kommer til at

løbe i længere tid. Men der er da også et problem i forbindelse med møde for fogederne. Hvis fogederne frit kan fastsætte afdragsordninger, kan det jo godt være, de kommer til at blive af en sådan karakter, at det ikke helt er i overensstemmelse med det, som kunne være kommet igennem, hvis der var givet møde og man havde fået klaret sagen helt op derved, at kreditor og debitor var mødtes og havde fået klaret tingene. Det er en balance også her, og det skal også af mig, der har samme erhverv som et par af de andre ordførere, siges, at det er ikke spørgsmålet, om vi skal have vederlag for at give møde. Det er mere spørgsmålet om at klare sagerne uden yderligere besvær både for den ene og den anden part. Vi skulle nemlig have ankesager ud af fastsættelse af sådanne afdragsordninger.

Om politifremstilling vil jeg sige, at jeg er glad for, at den måske bliver indskrænket. På den anden side må jeg også sige, at i det omfang den bliver opretholdt, skal den udføres på effektiv måde, for derved opnår man nemlig at få folk til at møde i fogedretten. Det, vi nu har med papirskriveri i bl. a. København, hvor man tilsiges den ene gang efter den anden til selv at give møde og først bliver hentet bagefter, betyder jo, at ingen gider møde i fogedretten i første omgang. Vi spilder tid for gode tjenestemænd dér. Derfor er det godt, politifremstillingen bliver indskrænket, men til gengæld skal det så i de tilfælde, der bliver tilbage, gøres til en effektiv ordning.

Lad mig endelig sige om et andet punkt, som vi også vender tilbage til: jeg er tilhænger af, som flere af ordførerne har været det her i dag, at det offentlige ikke skal have nogen fortrinsstilling i henseende til inddrivelse. Der må vi være på lige fod med private borgere. Det må jeg for mit vedkommende holde for, og jeg har da indtryk af, at det er noget af det, man kan komme til at drøfte på en sådan måde, at vi får noget fornuftigt ud deraf.

Må jeg slutte af med at sige, at vi vil gå ind i dette arbejde i udvalget med at søge at få klaret tingene igennem så godt og hensigtsmæssigt, som det er muligt, ud fra betragtningen om at enhver skal have ret til at have det bedst muligt, også selv om man er kommet i et skyldforhold. Der er mange

[Hagen Hagensen.]

ting i det forslag, der er lagt frem, som kan bruges, og der er en del ting, om hvilke vi kommer til at tale nærmere sammen.

Hr. Tange nævnte, at det måske var en idé at få de personer, der levede af kredit, til at betale skat af den kredit, de ikke betalte tilbage. Det undrede mig en lille smule at høre det fra hr. Tange, der jo vil have afskaffet indkomstskat. Ud fra den betragtning skulle der altså betales nul alligevel, og det var vel ikke meningen.

Ebba Strange (SF):

Da de foreliggende lovforslag var til behandling her i tinget i foråret 1973, gav SF's daværende ordfører, hr. Poul Dam, sin tilslutning til forslagernes gennemførelse ud fra det grundsynspunkt, at de lovændringer, der er tale om her, i væsentlig grad letter de menneskers situation, der er kommet ud i en skylds- og en trangssituation, som de har svært ved at klare.

Flere ordførere har nu nævnt de ændringer, der er sket i lovforslaget, fra det blev fremsat første gang, og vi kan kun fra SF's side beklage, at forslaget ikke mere er så vidtgående, som det var i 1973, at det ikke i helt samme grad som det oprindelige lovforslag stiller sig på skyldnerens side.

Vi mener stadig væk, som vi også gjorde i 1973 — jeg tror, hr. Poul Dam sagde noget lignende i hvert fald — at mange mennesker i dette samfund på grund af meget pågående reklameudbud, meget pågående annoncer, meget pågående henstillinger eller påvirkninger i retning af forbrug bliver fristet af lokkende afbetalingsmuligheder og bragt ud i kredittøb, som de faktisk ikke har råd til. Det drejer sig ofte om mennesker, der ikke kan overse deres økonomiske situation, og som derfor på et tidspunkt kommer ud i et virkeligt økonomisk ufore.

Hr. Hagen Hagensen sagde, at den, der skylder, ofte selv er årsag til, at han er kommet i dette skyldforhold. Ja, vi kan jo diskutere, hvem der har den største del af skylden. Jeg mener, der ligger større skyld på de forretningsindehavere, der lokker, som de gør i mange tilfælde.

Fru Nathalie Lind sagde, at man ikke kan plukke håret af en skaldet. Nej, det er jo netop det, man ikke kan, og derfor vil jeg gerne slutte mig til hr. Ejler Kochs spørgs-

mål til ministeren om, hvornår vi kan komme videre med arbejdet med hele gældssaneringsproblemet. Man kommer uvægerlig til at tænke på, når man læser dette lovforslag, at masser af de mennesker, der er på Koføeds Skole og den slags steder, er havnet dér, fordi de simpelt hen har sat sig i så stor gæld, at det er håbløst for dem at gå i gang med et job, for alt, hvad de tjener, bliver slugt til at betale den gæld, de har sat sig i af forskellige slags.

Der ligger store problemer i det, men jeg skal vende tilbage til lovforslaget og sige, at de forenklinger og den humanisering af retsforfølgelsen, der ligger i det, støtter vi, og jeg skal pege på et par enkelte af tingene, men ikke gå i detaljer; det er der mange andre der har gjort.

For det første er vi selvfølgelig glade for, at der sker en udvidelse af de aktiver, en skyldner kan beholde, og også for, at der ikke i samme grad kan gøres udlæg i ikke-udbetalt løn, som der har kunnet hidtil. Og fremfor alt er vi meget glade for den begrænsning, der sker i politiets medvirken ved fogedsager. Vi vil gerne — og det håber jeg vi kan arbejde videre med i udvalget — indskrænke politiets medvirken endnu mere. Som hr. Gudme nævnedes, fik vi jo i Ålborg et meget klart billede af, hvor belastende politiet selv føler det job. Vi har flere gange her i tinget været ude for, at der er blevet efterlyst mere politi. Jeg tror ikke, vi har brug for mere politi i dette land, men vi kan jo i hvert fald bruge det, vi har, på en mere hensigtsmæssig måde end til noget så nedværdigende som det, der ofte finder sted, at gå ud og hente folk på sengen, fordi de skylder en tandlægeregning på 1.000 kr. eller noget lignende. Det er nedværdigende for de mennesker, og det er en ubehagelig opgave for politiet, så vi er kun tilfredse med, at det forenkles.

Der er en lille ting, jeg har hæftet mig ved — det håber jeg også vi kan få lejlighed til at drøfte i udvalget — det er justitsministeren, der i fremsættelsen henviser til, at man ifølge norsk lov ikke kan sættes ud af sin bolig, uden at der bliver anvist en anden passende bolig. Jeg kunne godt tænke mig, at vi diskuterede lidt i udvalget, om det ikke ville være værdigt for Danmark at indføre en lignende lov. Jeg lægger med tilfredshed mærke til, at man ikke kan miste sin bolig,

[Ebba Strange.]

så længe der løber en afdragsordning, men hvis den går i stå, hænger man altså på den: så går boligen til tvangsauktion, uden at man har fået noget andet i stedet, og det kan stille en familie i en ganske overordentlig vanskelig situation.

Jeg er også ligesom hr. Ejler Koch ked af, at man i justitsministeriet har bøjet sig for at nedsætte den fredningstid, der lå i det oprindelige lovforslag, men det kan vi jo vende tilbage til.

På samme måde må vi åbenbart igen drøfte forslaget om det offentliges fortrinsstilling, og derom kan jeg ikke på nuværende tidspunkt sige andet, end at jeg er enig med ministeren i den måde, sagen er fremstillet på. Det er på en eller anden måde, som om det i dette land er værre at snyde private, end det er at snyde det offentlige. Det er, som om det næsten er en hæder, hvis man snyder skattevæsenet, men en forbrydelse, hvis man snyder en privat fordringshaver. Det mener jeg er en helt forkert moralsk opfattelse, der har bredt sig i landet, og den skal vi i hvert fald ikke være med til at udbrede.

Jeg tror, der venter et spændende udvælgsarbejde, og jeg vil også gerne støtte hr. Ejler Koch i, at hvis vi kunne få det færdigt hurtigere, så lovforslaget kan træde i kraft før 1. januar 1977, synes jeg, det ville være lykkeligt, fordi der er tale om forbedringer, der virkelig kan gavne helt almindelige mennesker i dette land.

Poul H. Møller (KrF):

Under gennemlæsning af de foreliggende lovforslag har der stået et billede for mig, vistnok malt af den kendte danske maler Erik Henningsen omkring århundredskiftet, hvor man ser en lille forarmet familie ved en udsættelsesforretning, de er sat på gaden med deres fattige bohøve og måske nogle få tuberkuløse børn. Jeg husker også, at der står en politimand, som formentlig har medvirket i denne udsættelsesforretning, og ser medlidende på disse stakler.

Det er lykkeligvis fortid det dér, men mine tanker faldt dog på det, fordi der også i disse lovforslag i mange tilfælde vil være tale om politiets medvirken. Jeg tænker her især på de tilfælde, hvor man kræver, at po-

litiet medvirker som gratis inkassator i afbetalingsforhold. Der er jo her ofte tale om medborgere, som af måske lidt vel smarte forretningsfolk — det gælder jo navnlig inden for brancherne radio, tv og hårde hvidevarer — er blevet lokket ind i et afbetalingsforhold, som han eller hun slet ikke kan leve op til, og som uværgerlig ender som en fogedsag. Jeg mener ikke, det er rigtigt — det er sagt allerede flere gange fra denne talerstol i debatten — i en tid, hvor borgerne råber på mere politi på gaden, at engagere fast hele året rundt en så stor del af politiet til sådanne opgaver, som jeg ikke mener er politimæssige.

Jeg har også i den forbindelse mærket mig, at der ifølge § 17 A, stk. 2, i lovforslag nr. 18 om retsplejeloven, udpantningsloven og lov om inddragelse af underholdsbidrag er anført, at man kan bemyndige andre personer end fuldmægtige til at udføre fogedforretninger, altså formentlig ikke-jurister. Så her er tale om kvalifikationskrav, og jeg vil tro, at man også kan finde en ordning, der ikke i så høj grad som nu binder politiets personale til disse opgaver. Det var et lille sidespring, men jeg håber på, at vi også under udvalgsbehandlingen kan komme ind på disse problemer.

Jeg vil i øvrigt udtrykke min glæde som lægmand over efter gennemlæsningen — det er jo jura dette her — at lovforslaget er udformet i et forståeligt og rent dansk. Jeg havde egentlig den tanke i baghovedet, om det kunne skyldes, at vi for øjeblikket har en justitsminister, der ikke er jurist, men jeg er klar over, at det meste af lovforslaget er udarbejdet i 1973, før den nuværende justitsminister kom i sædet. Men alligevel.

Lovforslaget betyder, så vidt jeg som lægmand kan se, en mere human behandling af de af vore medborgere, som mere eller mindre selvforskyldt er kommet, som det hedder med et fint ord, i likviditetsvanskeligheder, og så langt som jeg kan se, vil bestemmelserne også udvirke en mere smidig forretningsgang for dem, som i det daglige skal virke praktisk med loven. Det gælder begge lovforslag.

Jeg skal ikke komme med detaljer her, vi skal jo i gang med behandlingen i udvalg, og jeg kan tilsige kristeligt folkepartis velvillige medvirken under denne udvalgsbehandling.

Hanne Reintoft (DKP):

Vi er enige i, at det er et fremskridt at få inddrivelsen af pengekrav forenklet og billiggjort, men jeg vil ligesom hr. Ejler Koch og fru Ebba Strange understrege, at vi også i den forbindelse skulle overveje de forhold, hvorunder dokumenter affattes som pengekrav.

Det er vores opfattelse, at det største problem ved udlæg og udpantning er, at vi tillader næsten alle mulige former for reklame- og salgsmetoder, hvorefter kreditoren med loven i hånd frit kan forfølge skyldnernes økonomiske aktiviteter for at inddrive sine pengekrav. Mange forsikringskontrakter og mange afbetalingskontrakter er jo underskrevet for at slippe af med sælgeren, og mange mennesker ved ikke, hvad der står i de kontrakter, de har skrevet under på.

Jeg har netop pakket dødsboet efter en invalidepensionist, en enlig kvinde med mange børn. Hun havde i 1½ år troligt betalt 75 kr. om måneden på et tv-apparat, og da hun døde, skyldte hun mere, end det nogen sinde havde kostet. Når vi tillader den slags forretningsmetoder, kan vi altså få gang i fogedsagerne.

En anden side af problemet er brugen af vekslar ved afbetalingskøb, som er forbudt i mange andre lande. Problemet er måske ikke stort, men så længe denne fremgangsmåde er tilladt, kan man aldrig forebygge, at denne betalingsmåde bliver brugt ved afbetalingskøb.

Jeg tror også gerne, vi vil fremhæve, at checkbetaling ved udsalg eller tilbud måske ikke er det bedste forhold at indgå en økonomisk aftale under. I det hele taget kunne vi nok tage en debat om hele checkmisbruget, for checks og vekslar burde ikke altid have samme gyldighed som kontante penge. Vi ved, det kriminaliserer mange mennesker, og vi ved også, det koster retsapparatet ganske mange penge at forfølge dem og give dem en straf, som de har svært ved at komme over senere.

Problemerne forværres jo ofte af, at sælgeren kan foretage samlede skattemæssige afskrivninger på debitor massen helt op til 20 pct., og af, at sælgeren ofte overdriver de skattemæssige fordele af, at renteudgiften kan fratrækkes i skattepligtig indkomst, når han er ude at agitere for at få solgt sine va-

rer. Der er næsten ingen grænser for, hvor aggressivt salgsgenter har lov til at optræde, og netop for små indtægter betyder dette skattefradrag ikke ret meget. Jeg tror, at vi kunne løse mange af de vanskeligheder, som inddrivelsen af pengekrav volder, hvis vi også reviderede lovgivningen på andre punkter, ikke mindst loven om køb på afbetaling.

Jeg er ligesom andre ordførere meget, meget interesseret i det, der ligger fra syd-jysk universitetscenter om gældssanering. Jeg er fuldstændig klar over de store politiske problemer, det frembyder, fordi jeg ved, at det politisk vil blive udsat for en misbrugsdebat, men jeg mener også at vide, at der er nogle familier og nogle mennesker, vi overhovedet kun får på fode igen, hvis vi finder en eller anden løsning, og jeg synes, det var et interessant materiale, der kom.

Hr. Gudme har da evig ret, når han siger, at i lønindeholdelse er en krone en krone, men der er bare det, at i meget stramme budgetter — og det har mange mennesker — kan det være ganske katastrofalt at få indeholdt i lønnen, så det skal altså være meget beskedne beløb. I forvejen kan der indeholdes alt for meget: jeg har for nylig været ude for en, der fik indeholdt 80 pct. af sin løn i skat og skyldige børnebidrag, og når noget sådant kan finde sted, svækker vi altså mennesker, så de mister både evner og muligheder og selvfølgelig også lysten til at arbejde.

Der er én ting til, som jeg meget gerne vil have justitsministeren til at se på, og det er de fogedforretninger, vi har med de meget tragiske udsættelser af lejligheder, også af mennesker med små børn. Vi har både Ishøj-planen, hvor de siger, de har op til 30 om måneden, og vi har også andre dyre byggerier. Jeg synes ikke, vi kan tillade disse fogedsager, når der er mindreårige børn, hvis ikke kommunerne får indskærpet deres pligt til at anvise alternative boliger; det er en bestemmelse i forsorgslov og senere bistandslov, som ikke bliver overholdt, og der kommer nogle helt forfærdelige menneskelige tragedier ud af det.

Endelig er der to spørgsmål, som jeg gerne vil stille i forbindelse med lovforslag nr. 19 om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter; det er muligt, at jeg ikke er orienteret, men så kan jeg måske

[Hanne Reintoft.]

blive det nu. Har Danmark indgået nogle af de i Haag-konventionen af 13. april 1966 forudsete tosidige aftaler om indbyrdes anvendelse af konventionens bestemmelser, bl. a. om tvangsfuldbyrdelse i et andet land? Specielt i skattesager har den slags aftaler stor betydning, og vi ser jo beklageligvis meget ofte, at folk rejser væk med en stor skattegæld, et tab, som samfundet derefter ikke har mange muligheder for at inddrive.

Det andet spørgsmål vedrører udgående moms for eksportfirmaer. Hvilke betalingsrettigheder har sådanne firmaer over for toldvæsenet? Fristerne burde være nogenlunde lige store for indgående og for udgående moms; det er de ikke, og det vil jeg gerne have en forklaring på.

Også vi vil gå positivt ind i udvalgsarbejdet og håber, at det sociale sigte i loven kan styrkes, og at man måske vil være villig til også at se på anden lovgivning i denne forbindelse.

Wilhelm (VS):

Jeg skal kun sige, at vi har sympati for hovedhensigterne i disse forslag, at der er forskellige spørgsmål ved dem, vi gerne vil have oplyst og vil søge det gjort gennem udvalgsarbejdet, at vi mener, at der nok kunne gås mere radikalt til værks på adskillige punkter, men at den side af sagen formentlig også vil kunne belyses bedst gennem udvalgsarbejdet, så de nøjere og mere punktvis kommentarer skal jeg lade afvente anden behandling, når resultatet af udvalgsarbejdet foreligger.

Justitsministeren (Orla Møller):

Det er med glæde, jeg har konstateret en udbredt tilslutning til de to lovforslag, vi her har til behandling.

Jeg har også noteret mig, at der er en lang række spørgsmål, der trænger til yderligere uddybning, og jeg vil gerne give tilslutning til nogle af de tanker, som er nævnt af flere ordførere, at det, der ligger på bordet, er beregnet til et udvalgsarbejde, og at der både i bemærkningerne og i fremsættelsestalen er givet udtryk for, at dette skal tages med den åbenhed, hvormed vi nødvendigvis skal drøfte alle problemer, der angår hele landets befolkning.

Der er nogle enkelte af punkterne, jeg godt vil berøre. Hr. Ejler Koch stillede mig spørgsmålet om gældssaneringen, og det blev også stillet af fru Hanne Reintoft. Jeg er nødt til at sige i den forbindelse, at det er et så omfattende problem, at man næppe skal vente at få klaret det lige på én gang, og det er i hvert fald sikkert, at det ikke kommer til behandling i denne folketingsssamling af en helt anden grund, nemlig at der er mere end lovforslag nok at tage fat på.

Det andet spørgsmål, som hr. Ejler Koch rettede til mig, drejede sig om tvangsauktioner. Jeg tror ikke på, at det vil være let at finde andre end de former for auktioner, vi har, men jeg er fuldstændig klar over, at det er en ulykkelig situation, mange familier kommer i, når et bohøve fjernes og der faktisk ikke kommer ret meget ud af det. Det er det, der er hovedproblemet, selvfølgelig også i forbindelse med hele gældssaneringen, men så enkelt, som nogle vil gøre det til, er det altså absolut ikke.

Det andet hovedproblem, man har diskuteret i dag, er politifremstillingerne i fogedretten, og jeg tør nok antyde, at det er et problem rundt omkring i hele landet for politiet. Men jeg vil dog gerne i forbindelse med det, hr. Hagen Hagensen sagde angående skriveriet, have lov at sige, at hvis der ikke var tale om disse anmodninger om at møde, som affattes skriftligt, ville arbejdet være endnu mere uoverkommeligt, end det er. Til den anden side vil jeg også gerne sige at ingen skal tro, at der er tale om alt for inhuman behandling i denne forbindelse, for det er, jeg var lige ved at sige sidste skridt på vejen, når politiet endelig griber ind og henter til fremstilling i fogedretten, som tilfældet er. Det er i hvert fald sådan, at der har været udvist megen nåde og barmhertighed og tålmodighed, inden dette skridt bliver taget.

Spørgsmålet om beløbet på de 3.000 kr. ved transbeneficium, som flere har været inde på, kan da også godt blive drøftet, men for mit eget vedkommende vil jeg gerne give udtryk for den opfattelse, at jeg anser beløbet for at ligge i undergrænsen. Det er altså min opfattelse, at man har nået et sted, vi i hvert fald ikke kan komme under. Det kan jeg blive tvunget til af udvalget, for der er ingen af de problemer, vi skal diskutere her, der af mig opfattes som salighedsbetingelser

[Justitsministeren.]

hverken til den ene eller til den anden side. Men min personlige opfattelse er, at når man ser på, hvad et bohavet er værd i dag, er de 3.000 kr. faktisk ramt meget godt.

Jeg er meget villig til at se på det spørgsmål, hr. Gudme rejste angående kreditorer eller dennes advokats berettigelse til at møde ved fogedforretninger; det afgørende i denne sag er jo nemlig det sted, hvor man kan få pengene. Men uanset hvordan hr. Gudme omtalte den sag, så er det i hvert fald for skyldneren en afgørende ting i denne sag.

Der var måske grund til at gå ind på en lang række andre punkter, men jeg skal nøjes med bare at tage ét til, det er med hensyn til lønindeholdelsen. Der er fra flere sider sagt, at der er to hensyn, der støder mod hinanden. Hr. Ejler Koch startede med at gøre opmærksom på, at det kunne være mere rimeligt, om man forsøgte at komme den vej igennem fremfor ved en udlægsforretning at fjerne bohavet og dermed ikke opnå synderlig meget. Det er et hensyn, som måske nok var værd at overveje, men forudsætningen er i hvert fald én ting, nemlig den, fru Hanne Reintoft nævnte, at så må der sættes helt andre satser på de afdrag, der skal betales, end dem, der normalt er tale om, for ellers kommer man helt ud at svømme.

Det andet hensyn nævnte hr. Hagen Hagensen, nemlig at det er en højst alvorlig problematik at komme ud for mange, når der skal foretages lønindeholdelse på deres arbejdsplads. Det er ikke alle arbejdspladser, der uden videre vil affinde sig med noget sådant, og dér kunne man altså sætte den pågældende i en alvorlig situation. Jeg synes nok, der er grund til at drøfte tingene, men jeg tror personlig ikke på, at man kan nå så forfærdelig meget længere end dér, hvor vi er kommet til i forslaget.

Jeg vil gerne slutte af med at sige, at det er en forudsætning, at alt dette bliver behandlet i udvalget i enkeltheder, men det er også et håb for mig, at man kan nå frem til det brede flertal, som der tilsyneladende er ved førstebehandlingen her i dag, når vi er fremme ved tredjebehandlingen. Det er en afgjort vigtig ting, at man ved alle forslag på retsområdet får den størst mulige enighed om det, selv om man godt på visse

punkter kunne have ønsket at være gået videre eller kortere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Med skrivelse af 8. oktober har justitsministeren fremsendt skriftlig besvarelse af et af medlem af folketinget Voigt stillet spørgsmål (nr. 2).

Med skrivelse af 8. oktober har handelsministeren fremsendt skriftlig besvarelse af et af medlem af folketinget Dorte Bennedsen stillet spørgsmål (nr. 5).

Med skrivelse af 9. oktober har udenrigsministeren fremsendt skriftlig besvarelse af et af medlem af folketinget Maigaard stillet spørgsmål (nr. 8).

Med skrivelse af 9. oktober har handelsministeren fremsendt skriftlig besvarelse af et af medlem af folketinget Steen Folke stillet spørgsmål (nr. 16).

Med skrivelse af 9. oktober har socialministeren fremsendt skriftlig besvarelse af et af medlem af folketinget Erlendsson stillet spørgsmål (nr. 21).

Med skrivelse af 13. oktober har ministeren for offentlige arbejder fremsendt skriftlig besvarelse af et af medlem af folketinget Sigsgaard stillet spørgsmål (nr. 28).

Med skrivelse af 13. oktober har landbrugsministeren fremsendt skriftlig besvarelse af et af medlem af folketinget Chr. Christensen stillet spørgsmål (nr. 4).

Med skrivelse af 14. oktober har justitsministeren fremsendt skriftlig besvarelse af

[Formanden.]

et af medlem af folketinget Inger Stilling Pedersen stillet spørgsmål (nr. 29).

Med skrivelse af 14. oktober har ministeren for offentlige arbejder fremsendt skriftlig besvarelse af et af medlem af folketinget Albertsen stillet spørgsmål (nr. 19).

Spørgsmålene og besvarelserne er optaget i Folketingstidende efter spørgetiden i dag.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Det energipolit. udvalg (9/10 75):

Udtræder: Kirsten Sparre Andersen
Nyt medlem: Johan Philipsen

Forsvarsudvalget (9/10 75):

Udtræder: Ivar Hansen
Ny stedf.: Poul Hartling

Udv. om fysisk planlægning (9/10 75):

Udtræder: Ivar Hansen
Nyt medlem: Brøndlund Nielsen
Udtræder: Brøndlund Nielsen
Ny stedf.: Jens Jacobsen

Kirkeudvalget (9/10 75):

Udtræder: Peter Holst
Ny stedf.: Mette Madsen

Skatte- og afgiftsudv. (9/10 75):

Udtræder: Christophersen
Nyt medlem: Aksel Pedersen
Udtræder: Aksel Pedersen
Ny stedf.: Christophersen

Socialudvalget (9/10 75):

Udtræder: Kirsten Sparre Andersen
Ny stedf.: Kruuse

Udenrigsudvalget (9/10 75):

Udtræder: Kirsten Sparre Andersen
Nyt medlem: Nyboe Andersen

Udv. ang. vidensk. forskning (9/10 75):

Udtræder: Kirsten Sparre Andersen
Nyt medlem: Kruuse

Udenrigsudvalget (15/10 75):

Udtræder: Sigsgaard
Ny stedf.: Steen Folke

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 16. oktober, kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Eva Rothenborg.*
- 2) *Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.*
- 3) *Første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om statsgaranti for obligationslån optaget af Færøernes Realkreditinstitut.
- 4) *Første behandling af:*
Forslag til lov om arbejdsmiljø.
- 5) *Første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger og lov om forskellige forbrugsafgifter. (Afgift af grammofonplader, lydbånd og lyd- og billedbånd, afgift af lysrør samt afgift ved auktionssalg).

Mødet hævet kl. 16.07.